

Kena kevadet !

08.03.2007

Uusi trükiseid

Aastavahetuse ringis nägi trükivalgust kaks kena raamatukest, mis on valminud paljude suurte ja väikeste vormsilaste koostöös. Need ei ole pelgalt saart tutvustavad trükised. **Vormsi kodukoha aabitsas** kajastub Vormsi lasteaia õpetajate tehtav suur töö, laste õpiprotsess ja looming. **Vormsi kiviraamatus**, mis on suuresti õppematerjal, kajastub kodulooline moment ja traditsioonid—iga-aastane suvine looduslaager. Aabitsa trükki toetasid Kohaliku Omaalgatuse programm, Kultuurkapital ja MTÜ *Läänerannik*; kiviraamatu trükki rahastas Keskonnainvesteeringute Keskus. Väljaandjaks on MTÜ *Läänerannik*.

Anname sõna koostajatele.

Väike aabits, suur huvi

Sõbrapäeval, 14. veebruaril said Vormsi kodukoha aabitsa omanikeks ka Vormsi põhikooli õpilased. Raamatukest ei antud mitte iluasjaks, vaid ikka tarkuse ammutamiseks. Kõiki õpilasi ootab ees teadmiste-proov oma kodukoha tundmises. Nüüdseks peaks kõik saare lapsed olema aabitsaga varustatud, samuti lasteaia head sõbrad ja toetajad.

Huvi meie väikesetiraažilise raamatu vastu on olnud ehmatavalt suur, helistatakse ja küsitakse üle Eesti. Millest küll selline huvi ja tähelepanu, olen endalt küsinud. See on vist ennekõike lihtsus - see, mida tihti otsitakse või avastada püütakse on tegelikult meie käeulatuses, vist liiga lähedal, et seda märgata ja väärtustada. Pole vaja end võõraste sulgedega ehtida, ilu ja väärtuslikku veel on meie väikesel saarel, hoidkem ja hinnakem seda nii endale kui külalistele tutvustamiseks.

Jana Kokk

Vormsi kiviraamatu tekkelugu

Mõte koostada Vormsi rändrahnudest ja kivististest omaette väike trükis tekkis 2006. aasta suvist (kivide, kivististeteemalist) lastelaagrit ette valmistades. Eesti rändrahnude kohta koostatud raamatutes on Vormsi kividest üsna vähe infot. Samas on meie saare rändrahnud ja kivipaljandid alati huvi pakkunud saare külalistajale ning lausa piinlik oli juba mitmendale küsijale vastata, et saare suurimat rändrahnud pole

ma veel ise näinud ega teagi, kus see täpselt asub. Samuti oli see hea võimalus koondada ühte kohta õpikutes üsna killustatult käsitletavat kivide- ja kivististeteemat.

Nii valmiski Vormsi kiviraamat Keskonnainvesteeringute Keskuse finantseeritud Vormsi – Libatse kiviteemalise suvelaagri projekti ühe osana. Trükise koostamisele andis kõige suurema panuse kohalik looduskaitsekeskus (infomaterjalid, kaardid, kivististe pildid), koolipoolselt sai koostatud üldtekstid kivide ja kivististe kohta, et need sobiks ka loodusainete ainekavades käsitleva vaka, koos laagris osalenud lastega koguti pildimaterjali. Trükis koosneb 12-st leheküljest ning sisaldab infot Vormsi suuremate rändrahnude ning paekivipaljandite kohta, sealhulgas mitte ainult loodusteaduslikku teavet, vaid ka pärimusi, mis suurte kividega ikka kaasas käivad. Iga trükises käsitletud rahnu kohta on toodud ära skeem asendi kohta, nii et huvilisel on võimalik ka omal käel rahnud üles otsida.

Materjali üritasime koondada sellel põhimõttel, et teavet saaks piisavalt, kuid mitte liiga keerulisel kujul ega liiga palju. Töö käiku muutis raskemaks see, et viimase hetkeni oli veel lahtine trükise võimalik maht. Seda suurem on rõõm valminud trükisest, et ta lõpuks esialgselt planeeritust sisukam ja mahukam sai.

Praeguseks on igal Vormsi kooli õpilasel see trükis olemas ning kavas on teha selle kohta ka väike teadmiste kontroll; nii saab kombineerida ainekava järgi omandatava materjali ja kodukoha looduse kohta teadmiste kogumist.

Age Kalda

Valminud on **Vormsi rannikuelupaiku tutvustav voldik**. Voldiku ühel küljel on Vormsi kaart ja rannikuelustikku tutvustavad joonised, teisel küljel ülevaade meie väärtustatud rannikuelupaikadest ja loodusradadest. Voldiku väljaandja on Riiklik Looduskaitsekeskus, rahastas Keskonnainvesteeringute Keskus.

Teabelehe *Vormsi Sõnumid* eesmärgiks on anda

informatsiooni saareelu puudutatavatel teemadel, käsitleda saare probleeme ning arendust.

Käesolevas numbris

Jälle umbusaldus ? 2

Võeti vastu Püsi-asustusega väikesaarte seaduse parandused 3

Meid kõiki puudutav teema—praamiliiklus 4

Keda valisid vormsilased 5

Uusi raamatuid 6

Talvemõtisklus 6

Teated 6

Selgituseks volikogu tööga seonduva kohta

16. veebruaril toimunud volikogu istungil olid päevakorras ka umbusalduse avaldamised Vormsi vallavolikogu esimehe Ivo Sarapuu ja vallavanem Ene Sarapuu vastu.

Mida siis umbusalduse esitajad (nimekiri „Isamaliit“) põhjustena välja töid ?

1. *Volikogu esimees ei ole suutnud või ka soovinud rohkem kui aasta jooksul kontrollida ja juhtida volikogupoolsete otsuste elluviimist ja täitmist. Volikogusse jõudvad eelnõud on väga puudulikud, revisjonikomisjonil teostada palutud kontrollimisi Vormsi valla teatud valdkondades ei ole täidetud.* Volikogu esimehe üheks kohuseks ongi vaadata ja vajadusel nõuda, et volikogu otsused oleks täidetud nii vallavalitsuse kui volikogu enda poolt. Seda enam, et praeguse volikogu poolt on esmakordselt volikogu esimehe koht palgaliseks tehtud—ikka eesmärgiga, et töö volikogus ladusamalt läheks. Ei möödu aga pea ühtegi istungit, kus eelnõusid halvasti või valesi esitamise pärast volikogu poolt tagasi ei lükata ja seda lausa mitmete kaupa. See pole meiepoolne „norimine“, nagu seda sageli avalikkuse ees põhjenduseks tuuakse. Omaette teema on ülesanded, mida on antud revisjonile uurida ja mis on jäänud lihtsalt volikogu otsusteks paberil. See kõik on esmajärjekorras volikogu esimehe nõuda ja kontrollida.

2. *Volikogu koostöövõime ja avatus on olematu ning volikogu esimees ei ole püüdnud kordagi olukorra parandamiseks volikogu liikmetega dialoogi alustada. Ametisse astudes lubas ta rohkem avatust ka vallaelanike poole, aga oluliste otsuste tegemisel ei ole vormsilasi otsustamisse kaasatud.* Või siis vaid oma nimekirja liikmeid? Ei tea. Igatehes riigipoolse lisadotatsiooni andmisel Vormsi praamiliinile sai doteerimise oluliseks osaks üle 12 m autode hinnakoefitsiendi langetamine ja selle ettepaneku tegi just volikogu esimees, kes maavalitsuse selleteemalise koosolekul osales (loe lk. 4). Algselt „ärategemise“ põhimõttel teostatud kohtade jagamine volikogus on viinud nüüdseks

seisu, kus juba ligi aasta puudub volikogul aseesimees ja veebruarikuu istungist saadik esimees revisjonikomisjonil, mis tähendab, et revisjonikomisjon on töövõimetu.

3. *Volikogu esimees ei ole mitmete vallale oluliste dokumentide volikogusse jõudmiseks mõjuvaid samme astunud. Üle aasta ei ole Vormsi vallal seadustega kooskõlas olevat põhimäärust ning arengukava juurde kuuluvat tegevuskava. Viimase puudumine takistab ka mõistlikku eelarve kujundamist.* Tegemist on iga valla ühtede tähtsamate dokumentidega, mis on nii vallavalitsuse kui ka volikogu töö aluseks ning mis määravad ära, kuidas vald riigi ja maksumaksja raha peaks valla huvides kasutama.

Mida vastas volikogu esimees?

Kõigepealt rääkis ta sellest, et pärast valimisi tegi ta tookordsele vallavanemale (s.t Meelis Mägile) ettepaneku hakata volikogu esimeheks. Volikogus pakkus ta ametite jagamisel ühe komisjoni esimehe kohta lausa esimesele volikogus soovijale. Kuidagi ei meenu volikogu esimehele aga see, et mitte mingil tingimusel ja põhjendamatult ei nõustunud lülitama sotsiaal- ja hariduskomisjoni meie lasteaija õpetajat ning revisjonikomisjoni mitteüht liiget väljaspoolt „omasid“. Volikogu esimees rääkis sellest, et enne valimisi mustati teda ja praegust vallavanemat ühes isiklikus internetipäevikus ning tema sõnade järgi oli see isiklik päevik põhjuseks, miks vallavanem Ene Sarapuu lasi veebruarikuu alguses ilma hoitamata Vormsi serverist välja visata kaks Vormsiit ja Vormsil toimuvat tutvustavat rahvusvahelise projekti internetilehte. Nüüdseks on materjalid looduskaitsekeskuse serveris ja nähtavad aadressil vormsi.lk.ee/life ning vormsi.lk.ee/darwin. Otsustagu igaüks ise, kuivõrd need eelkõige rannikute väärtusi ja taastamist tutvustavad eesti- ja inglisekeelsed kirjeldavad tekstid, fotod ja kaardid volikogu esimeest ja vallavanemat solvavad, nagu väidab volikogu esimees. Volikogu esimehe valvsust tahaks juhtida aga ühele asjaolule—samade inimeste poolt on koostatud ka kolmas valla serveris olev leht, mis tutvustab

saart. Aga valla elanikele ja maaomanikele teadmiseks: lehel www.vormsi.ee/looduskaitse on info vananenud, sest sellele on tegijatel juurdepääs suletud. Vaatamata vastavatele pöördumistele serveri hooldaja poole ei ole seda lehte senini ka maha võetud. Uuendatud info on nüüd lehel vormsi.lk.ee. Praamidotatsiooni kasutamise ettepanekute osas vastas esimees, et tema on palunud inimestel need esitada, aga midagi ei ole laekunud ning nii läkski maakonda tema isiklik ettepanek. Aga kes siis veel, kui mitte volikogu esimees saarerahva esindajana oleks võinud ja lausa pidanud ise maakonnas ikka eelkõige saarerahva huvisid välja tooma. Või oligi see isiklik ettepanek ka nimekirja põhisoov ? —seda me ei tea. Elu on näidanud, et nii mõnelegi „Ka talvel Vormsis“ olijale oli selline jaotus üllatus ja mitte just meelepärane.

Vallavanema Ene Sarapuu umbusalduse osas on põhjused järgmised:

1. *Vormsi praamiliinile eraldatud lisadotatsiooni kasutamise otsustamine saare esindajana praktiliselt ainuisikuliselt nii, et see läheb mööda Vormsi elanikest.* Selle aasta jaanuaris Lääne Maavalitsuses toimunud kolmepoolse kohtumisel (vedaja, riik, vald) kinnitas vallavanem, et vald tahab lisadotatsiooni eest saada suuremõõtmeliste veoautode piletihinna langust. *Lääne Elu* lugedes tuli selline seisukoht üllatusena ka mitmele vallavalitsuse liikmele, rääkimata siis saare elanikest.

2. *„Mängud“ volikogu koosseisu ja valla töökohtade osas pärast 2005. aasta valimisi, et saada võimule. Viitasime valla raha kuritarvitamisele, millega loodi nimekirja huvides poliitiline töökoht, juba juulis tehtud umbusaldusavaldusega. Toona lubas vallavanem tehtut põhjendada, kuid ei ole seda hoolimata enam kui poole aasta möödumisest, siiani teinud.* Selle aasta jaanuarikuu volikogus töi Aime Piirsalu välja ka tolaeagsete „mängude“ tagamaad, kus rolle täitsid nii vallavanem Ene Sarapuu kui volikogu asendusliige Teet Vainola.

Vallavanem kommenteeris toimunud sõnadega "poliitika ongi räpane".

3. Jätkuv suutmatuse hallata, aru saada ja kokku panna valla eelarvet ning selle kasutamist volikogus selgitada. Eelarve ettekandmised, selgitamised on jäetud volikogus majanduskomisjoni esinaine Ellen Järve hooleks, ebaselged kohad ja küsimused, millele ei osata vastata veeretatakse raamatupidamisteenust pakkuva firma kaela. Üks olulisi asju, mida üks vallavanem võiks ikka ise täielikult hallata, on meie arvates valla eelarve kujunemine, jaotus ja jagamine.

4. Suutmatuse uuendada valla arengukava ning koostada juba aasta tagasi alanud perioodile tegevuskava. Vallavalitsusel puudub sellega seoses ühiselt kokku lepitud tegevusplaan. Nii tehakse saareelanike puudutavaid otsuseid juhuslikult ja tihti jääb neile juurde omakasu maik. Valla arengukava ja selle juurde kuuluv tegevuskava on valla suuremate rahakasutuste aluseks. Vallavalitsuse poolt ühepoolset moodustatud vastav töörühm ei hakanud tööle.

5. Ametisse astudes lubas vallavanem avatust otsuste tegemisel. Kuidagi ei saa rahul olla valla kodulehe toimimisega. Igaühele oluline informatsioon ei taha sinna kuidagi jõu-

da. Internetilehe üks põhimõte aga on info operatiivne uuendamine. Tõsi, meie rahulolematuse põhjuseks on ka see, et valla serveris sulgeti vallavanema tahtmisi ilma hoiatamata saart tutvustavad ja samas ka saare elanikele suunatud leheküljed. Sellest oli juttu eespool, aga veel selgituseks, et need tutvustavad nii eesti kui inglise keeles rahvusvahelisi projekte, mida saarel juba aastaid läbi viiakse, mis reklaamivad Vormsi saart üle maailma ja mille läbiviimisega seotult mitmed saare turismi-, põllumajandus- ja ehitusettevõtjad on tulu saanud. Valla serverisse olid need lehed pandud täiesti legaalselt, aastaid enne praegust vallavanemat. Loomulik oleks olnud vähemalt öelda, et kuna te "meile" ei meeldi, siis me koristame "teie" pandud ja "teie" tegemistega seotud info siit ära.

6. Vallavalitsuse otsusega tehtud korruptsioonihõngulised tehingud, millele on viidanud ka Riigikontroll oma järelvalveaktiga Vallavanem ei seisa oma positsioonile kohaselt avalike huvide eest. On kujunenud põhimõte, et vallale ja tema allasutustele ostetakse vahendeid, vaevumata läbi rääkima soodsama hinna saavutamiseks s.t valla raha kokku hoidmata. Näitena võib tuua küttepude ostmist koolile turuhinnast kallima hinnaga „omadelt“.

Vallavanema vastused umbusalduse esitajatele olid järgnevad:

Nn. poliitiline ametikoht oli vajalik, et inimene ei tuleks tagasi Vormsi kooli (*Vastulause artikli autori poolt: töövaidluskomisjon oli töövaidluse lõpetanud*). Lisaraha kasutamise kohta Vormsi liinil räägiti nii volikogus kui mujal ja paluti esitada ettepanekuid, mida aga ei olnud (*vastulause: vallavanem võiks ometi näidata üles mõtlemis- ja analüüsimisvõimet ja ikka saareinimese huvist lähtuda*). Arengukava tegevuskava osas ei ole tõesti mingit tegevust toimunud. Serverist väljavõetavate materjalide kohta olevat ta Meelis Mägilt küsinud (*vastulause: Mitte ei tea, et sellest juttu oleks olnud*). Küttepuid ei ole kallimalt kui algne pakkumine ostetud.

Kokkuvõtte kogu loost. Umbusaldushääletus jättis nii volikogu esimehe kui vallavanema seekord ametisse. Käetõstmine näitas, et enamus volikogu liikmetest on nende tööga rahul ja toetavad sellist asjade korraldust vallas. Meil jääb ainult loota, et vastavad inimesed midagigi õpiksid ja volikogu liikmed käiksid ringi lahtiste silmadega, sest **siin ei saa olla ühe poole võitu või kaotust vaid ainult Vormsi valla võit või kaotus.**

Volikogu Isamaaliidu nimekirja nimel

Meelis Mägi

Püüasustusega väikesaarte seadust muudeti

Oma viimasel istungil 22. veebruaril võttis Riigikogu vastu riigikogulaste Sooääre, Üpruse, Velliste, Saare ja Soosaare algatatud *Püüasustusega väikesaarte seaduse ..... muutmise seaduse*. Seaduse poolt hääletas 84 saadikut, vastu ei hääletanud ega erapooletuks ei jäänud keegi.

Käesoleva seadusemuudatuse järgi on püüasustusega väikesaared Abruka, Kihnu, Kessulaid, Kõinastu, Manija, Osmussaar, Piirissaar, Prangli, Ruhnu, Vilsandi ja Vormsi (varem oli 9 saart). Püüasustusega väikesaarte loetellu kantakse väikesaared, millel on olnud püüselanikkond vähemalt viimase aasta jooksul.

Seadus täpsustab väikesaare püüasustuse ja püüselaniku mõisteid:

püüasustus – alaliselt ja peamiselt väikesaarel elamine; püüselanik – isik, kes alaliselt ja peamiselt elab väikesaarel ning kes on kantud saare püüselanike registrisse; püüselanike register – kohaliku omavalitsuse poolt andmekogudeseaduse alusel asutatud väikesaarte elanike register, mille põhimääruse kinnitab vallavolikogu.

Seadus täpsustab saarvalla üldkogu pädevust. Valla põhimääruses sätestatakse küsimused, mille puhul enne otsuse langetamist tuleb küsimus kooskõlastada väikesaare üldkoguga. Üldkogu pädevuses on kooskõlastuse andmine saare arengukavale, üldplaneeringule ja maa kasutuse üldistele põhimõtetele,

samuti (transpordi- või) liikluskorralduse printsiipidele mandri või lähima suursaarega

Seadus võimaldab luua saarevahi ametikoha. Saarevaht kinnitatakse maavanema poolt.

Seadus näeb ette ostueesõiguse rakendamise võimaluse kinnisasjale. Kohalikul omavalitsusel on kinnisasja eelisostuõigus, kui kinnistu on eelnevalt koormatud ostueesõigusega

Seadus jõustub 2008. aasta 1. jaanuaril.

Praamidotatsioonist ja saare ettevõtluse toetamisest

Julgen vaielda vastu volikogu esimehe väitele, et metsaveoautode üleveo hinna madalal hoidmine on Vormsi inimeste ja saare ettevõtluse arengu huvides. Nõustun, et metsandus võiks pakkuda tööd ja leiba mitmelegi saare mehele, kuid viimastel aastatel on metsamajandajad ise asendatud suure osa meeste tööst harvesteriga.

Volikogu esimees ettevõtjana peaks teadma, et kogukonna majandusliku stabiilsuse tagamiseks on esmatähtis hoida kohalikke ressursse ning kapitali võimalikult pikalt kohapealse ringluses. See tähendab, et ka metsast saaks meie väike saar ning inimesed kasu eelkõige siis, kui puitu kui ressursi töödeldaks kohapeal. Vallavõim ning tema otsused saaks ja peaks toetama neid väikeettevõtjaid, kes kasutades kohalikku toorainet loovad saareelanike jaoks uusi väärtusi, mitte aga mandriettevõtjate kasumit. Ettevõtluse toetustest peavad saama tulu just kohalikud tootjad, maa- ja metsaomanikud, tööd saanud pereliikmed, uutest toodetest teenustest kõik saareelanikud.

Vale on ka väide, et praamidotatsiooni kasutamise üle otsustamisel ei ole Vormsi valla esindajatel sõna sekka öelda. Usun maavalitsuse ametnike riigimehelikku käitumisse, mis saart puudutavate otsuste tegemisel arvestab eelkõige saareelanike huvidega – mille edasiandjaks on Vormsi valla võimu esindajad.

Kui ettevõtluse toetamine on oluline, oleks mandri metsaärimeeste toetamise asemel tulnud teha ettepanek kasutada riigi poolt eraldatud lisadotatsiooni just Vormsi väikeettevõtjate toetamiseks - et saarel valminud lõpptooted võimalikult väikeste lisakuludega ostjateni toimetada või ettevõtlustegevuse transpordikulud võimalikult madalal hoida. Natuke irooniliselt kõlab, aga heaks näiteks saare ettevõtluse kiratsemisest ja vallavalitsuse suutmatuses ettevõtlust toetada on Vormsi saarel tegutsevad väikepoed: hoolimata kahest kauplusest ostab iga saareelanik võimalusel enamiku oma tarbe- ja toidukaupadest mandriilt. Kaupmees hindu langetada ei saa, samas tähendab väike käive väiksemat kaubavalikut ja vähem tööd. Kaupluste toetamine selleks, et nad saaksid hoida hinnataseme madalama, võiks soodustada enam kohalikke inimesi kasutama kohapealseid teenuseid, andes seeläbi inimestele võimaluse enam teenida, kauplemist ja teenuseid arendada ja seeläbi, miks mitte, ka uusi tasuvaid töövõimalusi luua. Enamasti ettevõtjatest koosnev vallavalitsus peaks seda teadma.

Olles tuttav kogukondliku ettevõtluse toetamise teooriaga tundub, et valik kasutada praamidotatsiooni metsaveoautode üleveo soodusta-

miseks pigem takistab kohaliku ettevõtluse arengut ja kogukonna majandusliku stabiilsuse saavutamist. Selle asemel, et otsustega kapitali suurendada, jääb saarel aina vähemaks ressursi, mille pinnalt saakski uusi ettevõtjaid tegutsesema hakata – olgu selleks ressursiks siis puit, aga ka maa, hooned või inimesed. Samas ei saa salata, et mõni kohalik perekond elab tööpoolest suuresti metsamüügist ja nii saab öelda, et dotatsioon jõuab reaalselt tõesti ka mõne üksiku saareelanikuni. Seda dotatsiooni saareelanikuni jõudmist oleks aga saanud korraldada ka teisti. Loodevastasti on aga ainult juhus, et samad inimesed on hetkel ka võimupositsioonil ja nende poolt metsaveo doteerimise nimetamine kohaliku ettevõtluse toetamiseks on ainult juhuslik rumalus.

Ja lõpetuseks: selle nüüd siis puuveoautode üleveoks mineva dotatsiooni eest oleks võinud kõik saare õpilased ja pensionärid saada tasuta sõita ja saare kaubaautod samuti; või oleks võinud praami nii tihedalt käima panna, et saareinimene ka suvel kindlalt igal ajal vajadusel mandrile ja koju saaks (sellest võidaks ka turismiettevõtja). Erinevaid võimalusi dotatsiooni kasutamiseks just saareelaniku heaks, mis dotatsiooni mõte on, oleks palju.

*Maris Puurmann
volikogu liige*

AS Kihnu Veeteed andmetel oli 2006. aastal Rohuküla—Sviby liinil 1593 reisi

Liiniläbisõit kokku 15 030 km
Liiniaeg kokku 2 172 tundi
Sõitjate arv kokku 44 279
sealhulgas tavapiletiga 25 034
sooduspiletiga 8138
tavapiletiga saare elanikele 6644
sooduspiletiga
saare elanikele 4057

Sõidukite arv kokku 12996
sealhulgas tavapiletiga 6917
sooduspiletiga
saare elanikud 6023
Kulu ühe liinikilomeetri kohta oli 503,4 krooni

Toetus riigieelarvest oli 6,8 miljonit krooni ning riigieelarvelise toetuse osakaal oli 85 % kulude kattest.

Praamidotatsiooni kasutamisest

Kuidas siis Vormsi praamiliinile riigi poolt antud lisadotatsioon kasutatakse?

Kes siis ikkagi olid otsustamise juures ?

Toome siinkohal ära **Lääne maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna nõuniku Harri Ermani vastuse praami lisadotatsiooni kasutamist puudutavale järelepärimisele** .

Vastuseks Teie järelepärimisele teatame, et 2007.aastaks eraldas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Lääne maavalitsusele parvlaevaliini Rohuküla-Sviby käiguhoidmiseks riiklikku dotatsiooni 7,6 miljonit krooni, mille me kanname läbi Riigikassa vastavalt kahepoolsele lepingule operaatorile AS Kihnu Veeteed. Lääne maavalitsus, Vormsi vallavalitsus ja AS Kihnu Veeteed pidasid parvlaevateemalisi kolme-poolseid läbirääkimisi 27.09.2006.a. ja 12.01.2007.a. Nendel arutati

praeguseid kitsaskohti ja mida oleks võimalik paremaks muuta. Nendel nõupidamistel osalesid Toomas Kömmus ja Hanno Haamer (AS Kihnu veeteed), Ene Sarapuu, Ivo Sarapuu ja Andres Koch (Vormsi valla esindajad), Sulev Vare ja Harri Erman (Lääne maavalitsus). Nõupidamistel arutati, kuidas 2007.a. dotatsioonisummat ühenduse pidamiseks kõige optimaalsemalt kasutada.

Otsustati järgmist:

1. Taastada endine hinnakiri üle 12m pikkustele veokitele, mis kehtis enne 25.oktoobrit 2005.a. Põhjendus oli selles, et Vormsilt ülevõetud oli üle aasta kallim kui teistelt Lääne-Eesti saartelt (ettevõtjate võrdse kohtlemise printsiip). Teiste veokite ja elanike ülevõetariifid on juba aastaid endised.

2. AS Kihnu Veeteed omalt poolt andis kõigile Eesti pensionäridele õiguse sõita sooduspiletiga.

3. Tihendada vastavalt saareelanike vajadustele sõidugraafikut (kirjalikke ettepanekuid ootame Vormsi vallavalitsuselt ja volikogult).

4. Uue kehtiva hinnakirja allkirjastasid Lääne maavanem hr Sulev Vare ja AS Kihnu Veeteed juhatuse esimees hr Toomas Kömmus.

Keda valisid vormsilased ?

4. märtsil valisime neljaks aastaks uue Riigikogu. Kokku hääletas Vormsis 154 valijat ja valimisest osavõtt oli 56,3 % (Eesti keskmine 61,9 %).

Kuidas siis vormsilaste hääled jagunesid ?

Eesti Keskerakond 46 häält

Ain Seppik 34

Ülo Kalm 9

Tiiu Aro 1

Lea Kuldsepp 1

Ants Tammeleht 1

Eesti Reformierakond 40

Lauri Luik 14

Imre Sooäär 8

Jaanus Tamkivi 7

Sulev Vare 6

Urve Tiidus 3

Andres Onemar 1

Kalev Kallemets 1

Erakond Eestimaa Rohelised 24

Aleksei Lotman 16

Mart Saarso 5

Tiiu Arro 3

Erakond Isamaa ja Res Publica Liit 19

Tarmo Kõuts 15

Toomas Schmidt 2

Andres Ammas 2

Sotsiaaldemokraatlik Erakond 14

Andres Tarand 9

Neeme Suur 5

Erakond Eesti Kristlikud Demokraadid 7

Ain Toplaan 3

Peeter Vikman 3

Toomas Vallimäe 1

Eestimaa Rahvaliit 4

Endel-Haljand Susi 3

Kajar Lember 1

Mandaadi Riigikokku said Ain Seppik, Lauri Luik, Imre Sooäär, Aleksei Lotman, Tarmo Kõuts ja Andres Tarand. Kui Tarand jätkab Europarlamendis, siis tema asemel läheb Riigikokku Kalev Kotkas.

Uusi raamatuid

Wassmo, Herbjorg

Õnne poeg

Eesti Raamat, 1999

See on perekonna ja armastuse lugu, mis on kirjutatud äärmiselt poeetilises keeles ning kaasahaaravalt. Siit võib leida küll palju viiteid Piiblile, ent kindlasti ei ole tegu usulise looga, sest samas on teoses ka üsna avameelseid stseene.

Teose peategelane on Benjamin, Õnne poeg, võimuka ja iseteadva Dina järeltulija. Romaani üheks keskseks liiniks ongi ema ja poja kummalised tõmbuvad ja tõukuvad suhted, Benjaminini pidevad ema otsingud ja nende üürikesed kohtumised. Peale Dina on meditsiini-tudeng Benjaminini elus oluline roll veel mitmetel naistel- tema tütre emal Karnal, kes sünnitusel sureb, tema parima sõbra kihlatul Annal, kellest lõpuks saabki Benjaminini truu kaaslane ning ka lapsepõlvekiindumusel Hannal, kellest Benjamin samuti ei suuda loobuda.

Teose tegevus toimub peamiselt Norras, ent pisut ka mujal Euroopas. Ühtviisi kaasakiskuvalt ning värvikalt on kirjeldatud nii noore Benjaminini tormilist üliõpilaselu ning sellest tulenevat maailmavalu kui ka koduse Reinsnesi igapäevaelu ja intriige. See on raamat inimese igavestest otsingutest, nõrkustest, kõhklustest ning keeruliste suhete saatuslikkusest neile. Romantiliselt kirglik, omanäoline ja paeluv.

On see nüüd talv või misasi ?

On nii röske ja vihmaudune talv, et pigistab viimse energiatilga meist välja. Lund pole veel peaaegu olnudki, lund ei mäletagi peaaegu enam. Vaid õrn kaugete helveste hõng heljub veel sõõrmeis.

Jaanuaris on ilm eriti rajune – valjude iilingute vahele viskub jäiseid vihma- ning lörtsisagaraid. „Ei tea, on see nüüd talv või misasi?“ küsivad inimesed teineteiselt nõutult. Ei tea ega teagi - on nagu veel sügisene, ehkki kalendri järgi peaks ammugi valitsema südatalv akende veerde ulatuvate hangede ja paukuva pakasega. Aegajalt kuulduvad harvad lindude silksatused raagus okste vahelt toovad meelde kevadeaimusi. Tjah, on see nüüd talv või misasi...

Iilingud on pekslevad, ägedad, sinna- tänna heitlevad ning kihutavad eneste ees lörtsihelbeid, mis pagevad neil eest otsekui hirmunud valgete kitsede kari. Nad jooksevad püüdlilikult, ahastavais silmis tiivutu lootus jõuda valgust kumava aknani. Ent vaid viiv enne eesmärgini jõudmist vahetab iiling taas suunda ning kogu helbepahmak paisatakse vaateväljalt minema.

Inimesed on nii väsinud kesk seda nimetamatust. Valgust ei ole, päike näitab end nii haruharva ja madalalt, et sellest üürikesest vilksatusest keegi piiskagi energiat haarata ei suuda. Inimesed on rahutud, rahulolematud ja otsivad paaniliselt teineteise lähedust. Mulle meeldib ikka mõelda, et Vormsi on üks iidvana maakoh, kus inimesed õhtuti veel ahju äärde vanu lugusid heietama kogunevad. Et siin saarel on vanad puusuitsuhõngused suurte leivaahjudega tared, kus ei ole telekat ega arvu- tit ega... Ehkki tean, et enamasti see nii ei ole...

Oleks meil ometi nüüd, neil lõputina näivatel pimedatel jaanuariõhtutel, aega leida üles teise inimese silmad ja käed ja hing, aega leida eneses üles unele suikunud kuulaja ning mõistja. Aega lasta ka teine inimene endale natuke ligi, et mitte ses rõskuses üksi külmetada.

On see nüüd talv või misasi...

Külli Kivi
vormsilane

Teated

Teabelehe väljaandja:
MTÜ *Läänerannik*.
Vormsi, Läänemaa
Telefon
47 32174
e-mail:
laanerannik@hotmail.ee

Läänerannik

20. märtsil kell 9.30 Vormsi koolituskeskuses

Filmi *Inimese ja looduse tasakaal* esitlus. Film on valminud Life—Nature projekti *Ohustatud liikide elupaikade taastamine Silma Looduskaitsealal, Vormsi ja Osmussaare maastikukaitsealadel* raames. Film on tehtud OÜ *Profilm* poolt ja kaamerameheks oli tuntud loodusfilmimees Ago Ruus.

PRIA kodulehel www.pria.ee on nüüd üleval toetustega seotud info.

Toetuste esitamise ajakavast loeme
- loomakasvatuse täiendav otsetoetus
26. märts kuni 13. aprill
- ühtne pindalatoetus ,
- Natura toetused,
- vähemsoodsate piirkondade toetus
- mahepõllumajandusliku tootmise toetus
- ohustatud tõugude kasvatamise toetus
2.—22. mai

Toetuste esitamise ajakava on esialgne ja võib muutada.